Deo opt. max. uni & trino, Virgini Deiparæ, & ſancto Lucæ orthodoxorum Medicorum Patrono. (1649) ~~1349~~

QVÆSTIO MEDICA.

Quodlibetariis diſputationibus manè diſcutienda in Scholis Medicorum, die Jovis 19. Novembris.

M. JOANNE POISSON, Doctore Medico, Præſide.

An Bilis præcipua vis in amarore?

QUEM habent uſum in machinis hydraulicis aqua & in pneumaticis aer, eumdem in corpore humano ſpiritus & humores obtinent. Hi varii ſunt variæque indolis, omnes in ſanguine permixti & confuſi ab eo perenniter ſecernuntur & effluunt in propria vaſa, in ipſa (modo ſint utiles) refluxuri; ut ſuccus pancreaticus, bilis, limpha: nuſquam redituri ſi prorſus excrementitii fuerint, qualis urina variique ſucci per arterias meſentericas ad inteſtina delati, una cum chyli fœce per anum excernendi. In humorum utilium exquiſita permixtione & æquabili ad ſe invicem proportione quam ne conjecturis quidem aſſequi poſſibile eſt, laudabilis temperies conſiſtit; hanc conſequuntur caloris & frigoris humiditatis & ſiccitatis contemperatio. Cum ab ejuſmodi exacta mixtione & legitima proportione recedunt, fit intemperies; unde caloris aut frigoris, humiditatis aut ſiccitatis moleſtus exceſſus. Præpoſtere philoſophantur qui rem ſecus accipiunt. Non à calore aut frigore, humiditate aut ſiccitate humoribus ineſt inſignis Facultas. Præcipua vis debetur ſaporibus.

SAPORUM nomine hìc linguæ ſenſus ne intellexeris, ſed cauſas à quibus motu nervorum linguæ excitantur. Hæ, ſalia ſunt in humore fuſa vel oris ſaliva diſſoluta. Tot ſalia tot ſapores. Simplicia ſunt vel compoſita. Simplicia duo tantum, alterum acidum ὀξὺ Hippocrati; alterum alkali vocant. Acida ſalia non unius ſunt generis & indolis, omnia cum oppoſitis effervescunt, non ſecum invicem, excepto ſpiritu ſalis qui cum aliis acidis ebullit. Sal pariter alterum non uniuſmodi eſt, aliud fixum, aliud volatile. Omnia vires acidorum infringunt ut & ab ipſis infringuntur. Ab eorum ſecum invicem & cum principiis paſſivis terra ſcilicet & aqua variâ mixturâ varii ſapores in quorum aliis acidum dominatur, ut in ſalſo, auſtero, acerbo, in aliis alterum ipſi oppoſitum ut in acri & amaro. In Mineralibus plantis animalibus, generatio corruptio alteratio mutationes fere denique omnes, horum ſalium miniſterio, dum permiſcentur aut ſecernuntur, effervescunt vel concreſcunt, aculeis pungunt vel demulcent lævitate, perficiuntur.

PUTIDUM liquamen quod in alvi fluxu, vel purgantium medicamentorum vi excernitur, bilis nomine male inſignitur. Hæc liquor eſt pretioſus in propriis conceptaculis ad ſuos uſus coacervatus, natura ſua conſtanter amarus. Ex chylo primum una cum aliis ſuccis ſanguinem conſtituentibus in corde gignitur. Ad hepar per arteriarum ramulos à cæliaca productos advehitur, & in eo à ſanguine cui huc uſque permixta fuerat ſecernitur. Hoc viſcus quamvis ad ſenſum integrum, glandula eſt conglomerata, plurimis conſtans lobulis tenui membrana involutis & à ſe invicem diſtinctis. Unuſquiſque lobulus ex pluribus compoſitus glandulofis acinis, uvam referre videtur. Ad ſingulos lobulos venæ cavæ, venæ portæ, arteriæque rami & canalis bilarii radices pari numero diſperguntur. Iſtis lobulis tanquam cribris bilis trajicitur & in radices canalis bilarii excutitur, indeque in canalem. Ab hepatis ſubſtantia ad veſiculam folliculumve bilis obſcurior via: Quominus à canali in Veſiculam fluat obſtant valvulæ ejus cervici citra meatus colidoci hiatum appoſitæ. Bilis veſiculæ tenuior eſt, canalis craſſior, utraque communi ductu in jejunum inteſtinum delabitur.

BILIS amaror à plurimo ſale volatili, pauco acido, terra & aqua certa proportione permixtis producitur. Sal volatile dignoſcitur, tum ex ejus analyſi per ignem facta, tum ex permixtione cum ſpiritibus acidis quibus cum etiam extra corpus effervescit, Paucum ſaltem acidum demonſtrat ſalis volatilis permanſio, quod nuſquam ſolum ſubſiſteret ſed promptiſſime in auras evaneſceret. Iſtius acidi exuperantia bilis concreſcit, unde lapidum in veſicula fellis origo. Si minori fuerit copia quam par eſt, bilis fit acrior & ſubtilior. Ad inteſtinum delata chyloque & ſucco pancreatico permixta pro varia ſua indole effervescentiam parit laudabilem vel moleſtam, quam vitæ commoda vel incommoda ſequuntur. Hac effervescentia chyli fœces præcipites aguntur in inteſtina craſſa. Ulterius cum chylo ad cor promota bilis iterum effervescit in ejus ventriculis, atque pro amari ſui ſalis natura varios producit effectus, hos inter notiſſimus calor qui juxta fermentationis modum, naturalis eſt vel contra naturam.

CALOR & frigus in corpore Facultates ſunt omnium minime potentes; præcipuæ viribus magis inſignes ſunt acidum, amarum, ſalſum, auſterum, acerbum, quorum unum quodque homini ineſt. Quandiu hæc temperata ſunt inter ſe neque conſpicua ſunt neque hominem lædunt. Ubi horum aliquid ſecretum fuerit, atque ipſum in ſe ipſo fuerit, tunc conſpicuum eſt & hominem lædit. Ex cibis quicumque ingeſti incommodi ſunt, horum unuſquiſque amarus eſt, aut ſalſus, aut acidus, aut acer, aut acerbus, aut quacumque ſimili ratione intemperatus ac fortis. His ſaporibus in exceſſu poſitis ſalibuſve nocent, non calore aut frigore quæ actu non in ſunt ſed ſalium motum conſequuntur. Falluntur qui propter calidum hominem frebricitare putant. Recte judicant qui propter amarum, acidum, ſalſum, acre. Bilis extra naturæ ſuæ Cancellos poſita calore ſuo non lædit ſed amarore, qui ubi per corpus diffuſus eſt ſtatim & anxietates & æſtus & impotentiæ occupant. Ubi acrior ac æruginoſa bilis facta eſt, ſtatim, morſus viſcerum & pectoris, rabies & deſperatio.

Ergo Bilis præcipua vis in amarore.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Petrus Bonnet.
M. Ioannes-Baptiſta-Renatus Moreau.
M. Nicolaus Pelletier.
M. Renatus le Comte.
M. Franciſcus Afforty.
M. Nicolaus de Iouvanci.
M. Raphaël Maurin.
M. Petrus Creſſe.
M. Alexande-Michaël Denyau.

Proponebat Pariſiis PETRUS GAMARE, Pariſinus, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1682.